

RAPPORT

Datum 1999-01-04
KLM dnr 30-158-98
Lst dnr 220-2020-98

Landskap: Småland
Kommun: Nybro
Socken: Madesjö
Fastighet: Börsryd 1:3
Fornl. nr: 153, 350
Uppdragsgivare: Banverket, Södra regionen
att.: Håkan Söderberg
Box 366
201 23 Malmö

Den arkeologiska utredningen
Utförd 20/11 1998 av Per Thorén
Ekonomiskt kartblad 4G 7c St. Sigfrid
X 6289490
Y 1510890

Dokumentation:

Foto, KLM nummerserie: -
Situationsplan, skala: 1:5000
Plan, skala: 1:200
Profil, skala: 1:20

Undersökningsresultat:

I november 1998 utförde Kalmar läns museum en arkeologisk utredning (etapp 1) på fastigheten Börsryd 1:3, Madesjö socken, Nybro kommun, Småland. Utredningen föranleddes av att Banverket ämnade anlägga en ny väg i anslutning till kust till kustbanan. Vid besiktning i april 1998 påträffade länsmuseumets personal smidesslagg på två ställen (nr. 153 och 350 i Riksantikvarieämbetets fornlämningsregister för Madesjö sn), dels i den planerade vägsträckningen (område A), dels inom området för en planerad täktplats för grus (område B). Då det ansågs möjligt att slaggen härrörde från medeltida järnframställningsplatser, beslutade Länsstyrelsen att vägbygget och täktverksamheten skulle föregås av en arkeologisk utredning.

Terrängen i det aktuella området utgjordes av ett lätt böljande odlingslandskap. Utredningsområde A var beläget i en svag östsluttning, ner mot ett låglänt, flackt område. Utredningsområde B låg på en tämligen flack men markerad höjdrygg, vilken i väster, söder och öster sluttade ner mot mer låglänta och bitvis vattensjuka marker. Omkring 300 meter sydöst om område B finns en registrerad slaggförekomst (nr. 62). Även 500 meter nordöst om område B finns en registrerad förekomst av slagg och myrmalm (nr. 69).

Utredningen genomfördes med hjälp av sökschaktning med maskin. I område A avbanades en 51x3,5 (ÖNÖ-VSV) meter stor yta, Schakt 1, i den planerade vägsträckningen. Under det ca 30 cm tjocka matjordslagret vidtog rödbrun morän. Inga fynd eller anläggningar av antikvariskt intresse påträffades.

Utredningen av område B omfattade ursprungligen såväl den planerade vägsträckningen som ett planerat täktområde i anslutning till vägen. Två sökschakt togs upp i täktområdet, Schakt 3 och 4, varefter Banverket (genom Torbjörn Lindholm) muntligen lät meddela att planerna på grustäkt i det aktuella området avskrivits. Utredningen kom därefter att koncentreras till den planerade vägsträckningen.

I vägsträckningen på område B öppnades en 58x3 (NV-SÖ) meter stor yta, Schakt 2. Under matjorden vidtog i den nordvästra delen gulbrun, steril sand, vilken med tilltagande grusighet fortsatte in i schaktets centrala delar. I sydöstra delen av schaktet utgjordes den sterila marken av gulbrun, flammig sand med rikliga inslag av grus och sten. Totalt påträffades sex anläggningar i Schakt 2, vilka i plan framträdde som sot- och mörkfärgningar. Samtliga anläggningar profilgrävdes och dokumenterades i plan och profil (skala 1:20). De profilgrävda anläggningarna utgjordes främst av tämligen flacka, 7-20 cm djupa sotfärgade fördjupningar. En anläggning, A4, tolkades som ett möjligt stolphål.

I det planerade täktområdet i utredningsområde B genomfördes schaktning på två ställen. Schakt 3 innehöll fyra anläggningar (A7-10). Strax efter att arbetet med Schakt 4 påbörjats avskrev exploatören planerna på täktverksamhet i området, varför schaktningen omedelbart avbröts. Vid det laget hade ännu ingen anläggning påträffats. A7, A9 och A10 utgjordes av rundade/ovala sotfärgningar, i ett par fall med inslag av kol och sten i ytan. A8 utgjordes av ett ca 80x40 cm stort område med talrika mindre sotfläckar.

Då ingenting av antikvariskt intresse framkom vid utredningen av område A, och då samtliga anläggningar som påträffades i vägsträckningen för område B kunde undersökas inom ramen för utredningen, anser inte Kalmar läns museum några ytterligare antikvariska åtgärder vara nödvändiga.

Fynd: -

Datering: -

Anläggningar:

Schakt 1 - inga anläggningar.

Schakt 2 - A1-6 (delundersökningar).

Schakt 3 - A7-10 (ej undersökta).

Schakt 4 - inga anläggningar.

Per Thorén
antikvarie